

A Biblia keletkezéstörténete és hermeneutikája 2.

8. A bibliai hermeneutika biblikus alapelvei

A bibliai hermeneutika biblikus alapelvei

- A tantárgy egyik kulcskérdése – „annyian és annyiféleképpen értelmezték már a Bibliát...”
- „*Az Írás fel nem bontható*” (Ján 10,35) – vö. „*Scriptura Scripturae interpres*” (az Írás önmagát értelmezi)
- Az Ige zárt egység – ne akarjunk külső dolgokból (elképzelés, filozófia, egyházak magyarázatai stb.) közelíteni hozzá
- A bibliai igéket a maguk természetes jelentésében kell venni – elfogultság nélkül
- „Két tévedés: 1. Ha mindent betű szerint értelmezünk. 2. Ha mindent rejtett értelme szerint értelmezünk.” (Pascal, 648. töredék)
- Klasszikus példa: „Nincs Isten.” (Zsolt 14,1 és 53,2) – lásd a teljes igeverset...

A legfontosabb szempontok – 1. A műfaj tisztázása

- **Elbeszélés, történet** – általában ezt a legegyszerűbb értelmezni (de nem feltétlenül!)
- **Példázat** – egy tanítást akar bemutatni, szemléltetni (a többi nem lényeges ebből a szempontból)
- Alapelv: Példázat hasonlatanyagára dogmatikai tanítást nem szabad építeni (vö. az irgalmas samaritánus példázatának értelmezése Augustinusnál!)
- **Költői könyvek** – egészen különleges megfogalmazások (vö. „Kétség és remény, könyörgés és hála, vívódás és megnyugvás szálaiból szövődnek az ószövetségi Zsoltárok könyvének imádságai.”)

A legfontosabb szempontok – 2. A szövegösszefüggés (kontextus) kérdése

- Kihez szólnak az adott kijelentések eredetileg? (tanítványok, farizeusok, valamelyik gyülekezet stb.)
- Mi segítheti a megértést?
- Párhuzamos igehelyek (3+1 evangélium, Királyok és Krónika könyve)
- Citátumok (igeversek alatti igék, hivatkozások)
- Újszövetségi hivatkozások az Ószövetségre (lásd pl. Jelenések könyve)
- Az adott igeverset elhelyezni az egész fejezet, az egész bibliai könyv, valamint a teljes Biblia szövegösszefüggésében
- Vö. „*viszont meg van írva*” (Mát 4,7)
- „*hozzá ne tégy, se el ne végy*” (5Móz 4,2 és Jel 22,18–19)

A legfontosabb szempontok – 3. az eredeti szöveg jelentősége

- Az eredeti szöveg és a fordítások közötti különbség
- Egy példa: **Mát 16,13–18**
- Kire építi fel Jézus az egyházát?
- A magyar fordítás alapján: 1. Ján 1,43 – Péter mint kőszikla; 2. A kőszikla mint egyértelmű jelkép (1Móz 49,24-től 1Kor 10,4-ig)
- Eredeti szövegben: petrosz (kő, kőszikla) és petra (kőszikla) közötti különbség
- Ajánló: Reisinger János: *Ezen a kősziklán* c. füzete
- „Theologia est grammatica.” (Luther)
- Értelmezési kérdés? – nem, nyelvi kérdés
- Elfogultság nélkül közelíteni az igéhez – kulcsfontosságú!

A legfontosabb szempontok – 4. Az erőfeszítés eredménye

- **Péld 2,1–5** – a kitartás és az igyekezet jelentősége, egyfajta „mélylátás” kialakulása
- **Ján 5,39** – mindig Jézus áll a kinyilatkoztatás középpontjában (vö. 2Pét 1,19)
- „Jézus Krisztus felé tekint mind a két szövetség: az Ószövetség várakozása tárgyát, az Újszövetség mintaképét, a kettő együtt középpontját látja benne.” (Pascal: *Gondolatok*, 740. töredék)
- **Ján 18,37/b** – az igazsággal való kapcsolat jelentőségéről
- **5Móz 29,29** – a titkok és a kinyilatkoztatott dolgok egymáshoz való viszonya
- „*Aki olvassa, értse meg!*” (**Mát 24,15**)
- „Csak az nem érti meg a Bibliát, aki nem olvassa.”